

România liberă, 24 aug. 1977

Mă hotărâsem să-l las în plata Domnului pe cel din fruntea „României libere”. Chiar dacă, într-un „Dialog” cu un cititor” fusesem vizat direct și acuzat pe nedrept. Mi-a stricat, însă, liniștea și mi-a schimbat decizia un interviu acordat unui post de radio străin de doamna Florica Ichim și Mirela Roznoveanu, care si-au descoperit vocația de moraliste mai ales când volăjează peste granițele țării. Și, în ultimele luni, s-au cam sacrificat pentru prosperitatea Societății „R” (...?). Se care o reprezentă. Am fost acuzat de sus-numitele amazoane că am dat „lovituri” subcentură ziarului în al cărui consiliu de administrație se afla cele două. Deoarece spusele respective sunt minciuni sfurțate, debitate pentru a părea mai interesante în fata strălucirii și a aduna o chetă cititor mai substanțială (ce să faci, exemplu seful trebuie urmat, nu?). Consider că facerea nu mai are rost. Așa că m-am decis să fac cunoscută toată „istoria” prin care citiva întreprinzători, plus chibiteile, si-au văzut visul cu ochii: fără a investi un leu au devenit patronii redacției comportându-se ca etare. Roz cititorii să-mi îngăduie să încep cu un... intermezzo — constatînd în cîteva considerații pe marginea „dialogului” evocat, chiar dacă acestea sînt publicate oarecum tirziu — urmind că, în numerele următoare, să redau faptele cronologic. Așadar.

E formidabilă promptitudinea conducerii ziarului „România liberă” în a răspunde „unui cititor”. Începînd din februarie a.c., se primiseră mil, zeci de mil de scrisori, în care abonații își exprimau mîhnirea și dezaprobarea față de cuprinsul și orientarea cotidianului. Dar, nu s-a catabdicit, sau nu s-a găsit spațiu necesar, pentru a li se răspunde. —Erau probleme mult mai importante circumscrie slujirii „adevărului”, în viziunea Comitetului director și a unor inspirații din afară. Și, dintr-o dată, s-a găsit timp și spațiu tipografic pentru a sta de vorbă chiar în plen cu un cititor. Spun în plen, pentru că „dialogul” apărut în ziarul de marți, 17 iulie, poartă semnătura „România liberă”. Ceea ce ar putea însemna că „toți membrii” redacției s-au înfățișat într-o sală și, în spiritul celei mai curate democrații, au ascultat întrebările și au dat răspunsurile în cor. Și, ca să nu existe „falsături”, adică vreunul din ansamblu să o ia pe alături de text, probabil că „partiturile” au fost trase la xerox. —Că asemenea aparate sînt destule în redacție. Permite pe vremea cînd repartizarea o făceau mai marii S.Z.R. de atunci, cei doi care au plecat „cu coada între picioare” de la congresul de la Brașov, unde nu le-a ieșit pasența. Unul este omniprezentul P.M. Băcanu, celălalt este Sorin Rosca Stănescu, „elevul” care are toate șansele să si întrecă profesorul în

Lumea e un teatru și teatrul e o lume, nu? Apoi, este expusă versiunea proprie asupra privatizării ziarului, fiind condamnată Editura Presa Liberă pentru că își reconsideră poziția. În schimb nu se suflă nimic în legătură cu verificarea efectuată de o comisie guvernamentală și despre concluziile acestei verificări. Cît despre plățile din vinzările peste graniță ale edițiilor (nu ediției, cum încorect se spune) internaționale și care „vin abia la peste două luni după vinzare”, pare că s-a uitat că s-au făcut deplasări pentru vinzarea imediată în Israel și în unele țări din Europa occidentală. La fel cum pare că s-a uitat că exemplare, a drept, nu prea multe, în limbi străine, s-au vîndut, cu un dolar bucătă cu prilejul alegerilor din mai. Dar, ce să-i faci? Călătorile costă. Mai ales cînd îți permiți ca, într-o deplasare la Chișinău să „a corzi diurnă în valută vest. El, dar primele baze răspunsuri constituie preambulul cortina. Începînd cu al șaptelea se intră în subiect. Altfel spus, se dezvaluie adevărul mobil al publicării „dialogului”. Păi, nu se mai putea, domnule! Pur și simplu e o conjurație împotriva „României libere”. De ce? Pentru că, așa cum se arată într-un alt răspuns din „dialog”, prin flecare rînd pe care-l publică ziarul militează pentru calm, retinere, legalitate, transparență. Nu la respectarea unor asemenea valori indemnau, oare, articolele vitriolate ale celor ce au relatat din

asa, de ce trebuia să fie menținut a-restat, iar ceilalți învinuiți în aceeași cauză să fie eliberați? A venit, totuși, timpul să alegă: a fost detinut în continuare pentru trafic ilegal de mașini sau pentru a continua pregătirea în vederea transferării peste hotare, ca spion „cu dosar anticeau-sist”, despre care se amintea în articolul publicat de curînd într-un cotidian sub titlul „Recunoașteți persoana-lui”?

Și pentru că tot a venit vorba, afirm că recunosc persoana lui. Mai ales în ce privește rolul ce i se atribuisse în afacerea „ziarul clandestin”, de a testa dacă, într-o asemenea acțiune reală, unii grzetari ar fi „gata să cadă în cursă. Cred că atît cît ares-tat concomitent cu Băcanu, cît și cel care au avut de suferit ulterior au căzut mai mult sau mai puțin în plasa. Să mă explic în ce mă privește, mai ales că se înșinuează, tot în „dialog”, că eu am fost sancționat atunci nu pentru că ar fi fost „complicit”, ci pentru că am fost lipsit de vigilență în calitate de „se-cretar de partid. El, da, aici au dat lovitura. Uitați, domnilor, cine critica orientarea ziarului! Mă mir că nu mi-au inclus în nomenclatură”. Dar, poate că au ținut cont că n-am fost nici redactor șef, nici membru și c.c. al p.c.r., nici deputat, în m.a.m. Sau poate aveau remuscări pentru că Băcanu a fost membru în b.o.b. mai multe legislaturi la rînd, și președinte al sindicatului, iar Uncu devenise

Din poezia clasică românească: „Agenti de voi, sint mîndru, nu-ăcu-pot să mor ferici / Astăzi tîrziu tînoaste: Băcani, zice, Măcer, loc

transferat fără ca eu să mișc. C-geț. Vizite dese ale securității în raze cărula eram înșenar, în lău-una în care, chipurile, în creația unei conferințe la c.c., cineva valsea sigiliul de la usa de acces spre la-positivul de alarmă aeriană, cînd s-a recurs inclusiv la cîini politiciști. De-ă fi fost învinuit numai de lipsă de vigilență, nu mi s-ar fi interzis re-șutul de semnătură în publicații, cînd largă circulație, nu mi s-ar fi ter-l-versat sine die tipărirea unor cărți, nu s-ar fi interesat nimeni într-o proapă de ceea ce făceam atunci, cînd, rar, plecam în deplasare. Așa că, fiind zise, consider că am motive să dau un nume persoanei care tre-buie recunoscut. Sigur, ar mai fi multe le spus în legătură cu răspun-surile date în „dialogul” cu un cititor publicat în „România liberă”. Ceea ce doresc să precizez este că, în no-menul publicării „dialogului”, de că-tre cotidianul ce se autointitulează independent, situația mea era cî-ă de-ă de-ă prezentată în „dialogul” din 17 iulie. Diușem concediu de odihnă de 12 zile lucrătoare, pentru a cău- un loc unde să mă transfer. Începî- cu 15 iulie m-am transferat, nota fiind semnă de unul din redactorii șefi. Și, bănuiesc, că, în virtutea de-mocratismului din conducerea ziaru-lui, a fost discutată în Comitetul di-rector. Altfel, ce să cred? Că „Româ-nia liberă” care semnează „dialogul” nu știe ce face unul din redactorii șefi? Că altfel, ziarul „face” nu și ce vrea unul sau altul din redactorii

ADEVĂRUL despre „România liberă”

Piața Universității? Nu spre aceste teluri indemnau multe materiale care înfățișau acțiunile nevinovate întreprinse în Piața Victoriei de cei ce au pătruns în sediul guvernului, în ziua de 18 februarie, între care și fiii domnilor P.M.B. și M.C.? Nu la mo-derate chemau multe articole publi-cate în campania electorală și după alegeri? Nu la blîndete indemnau cele două pagini de ziar din numărul din 14 iunie, cînd nu s-a găsit nici un colțisor care să amintească faptul, că, în ziua precedentă, fuseseră incen-diate importante edificii? Și, atunci,

redactor șef la „Magazin”, funcție pentru care se cereau anumite condi-ții (politice, în primul rînd), existînd regula obligatorie să se aleasă între trei candidați. Sau, poate si-au min-țit că inclusiv foste colegi de redac-ție, care sînt acum la conducerea zia-rului, mă rugau de fiecare dată să accept să candidez pentru că, altfel, locul va fi ocupat de alți membri ai redacției „și va fi vai de noi”. Unii dintre acei „presupuși” mai sînt în redacție și se bucură de dărnica Co-mitetului director. În fine, poate își amintesc că, deși îndeplineam atribu-

dactile. Primele pe vremea cind repar-
tizarea o făceau mai mari S.Z.R. de
atunci, cel-doi care au plecat „cu
coada între picioare” de la congre-
sul de la Braşov, unde nu le-a iesit
pasenta. Unul este omniprezentul
P.M. Băcanu, celălat este Sorin Ro-
ca Stănescu, „televul” care are toate
hansela să-şi întrecă profesorul. În
matrapazile: Ar fi şi altă variantă,
legitimată de semnătura „România
liberă”, pusă sub textul care înglo-
bează întrebările şi răspunsurile. Din
context reiese, de altfel, şi motiva-
ta promptitudinii de care vorbeam la
început. Să-mi fie scuzată lipsa de
modestie, dar consider că „dialogul”
are ca punct de pornire scrisoarea
prin care, într-un ziar, începusem să
explic de ce am fost nevoit să plec
de la „România liberă”. Iar scopul
urmărit constă în aruncarea cu pra-
furi menite să arate cititorilor ce cu-
rati sînt actualii conducători ai zia-
rului şi de îngrăşi sînt cei care au
îndrăznit să aibă alte opinii decît cele
avansate de unii membri ai Comi-
tetului director. De altfel, procedeul
nu este original; de el se uza şi în
timpul dictaturii cînd, pentru a se
pune la puric o anumită părere, se
lua atitudine sub „cortina” răspunsu-
rilor la întrebările cititorilor... Oricum,
bine lucrat ca regie. Se vede că
doamna Florica Ichim şi domnul
Mihai Creangă au absolvit teatrolo-
gia. Iar răspunsurile sînt la fel de
bine lucrate. În spiritul aceluia ade-
văr, potrivit căruia minerii au devas-
tat, au dat foc redacţiei, în ziua de
14 iunie, cînd, de fapt, chiar dacă au
fost pe culoarele „României libere”,
aceştia nu au cîntit, nici o coală de
chirie. Dar stirea — difuzată foarte
rapid de posturi, de radio — strîne,
informate, probabil, întimplător — fu-
sesse redactată în vila doamnei Ichim,
de către membrii Comitetului direc-
tor, care se documentau pe teren, la
o cafea. Dar nu se arată chiar în
primul răspuns din „dialog” că unii
au o viziune foarte deformată asupra
libertăţii presei? Să ne oprim asu-
pra unor răspunsuri. Este evocată
iar cunoscuta opinie care acreditează
drept încercare de „lovitură de for-
tă” acţiunea unui coleg, care, în 15
iunie, în urma impasului creat, a con-
siderat de bună credinţă, că soluţia
poate fi găsită numai într-o discuţie
deschisă, responsabilă a membrilor
redacţiei. În această idee, a convocat
telefonic, din proprie iniţiativă, o ple-
nară de redacţie, la care membrii
Comitetului director — minus P.M.B.,
afiat întimplător? — în Canada, şi An-
ton. Unul îmbolnăvit subit, desigur, cu o
zi înainte se afla la „sezoarea” din
vila doamnei Ichim — au venit nu-
mai după ce li s-a spus că plenara
are loc oricum. Cu cinci minute înai-
te de deschiderea şedinţei, moment
petrecut cu două ore mai tîrziu decît
pe programase, doamna F.I. a leşinat.

domnilor P.M.B. şi M.C.? Nu la mo-
derate cheamă multe articole publi-
cate în campania electorală şi după
alegeri? Nu la blîndeţe îndemnau
cele două pagini de ziar din numărul
din 14 iunie, cînd nu s-a găsit nici un
colţisor care să amintească faptul, că
în ziua precedentă, fuseseră incan-
diate importante edificii? Şi atunci,
cum poate, domnule, lumea să acuze
de minciună un ziar „Independent”?
Întrebarea este: independent de
ce? Pentru că, în mare parte din ce
publică „România liberă”, se dove-
deşte independentă de adevăr. Iar,
privind prin această prismă, sigur că
nu e greu pentru Comitetul director
să proclame: ziarul pe care-l conduce,
asa cum s-a exprimat în 16 iunie
doamna Ichim, „singurul ziar” care
spune adevărul”. Laudă-te gură... Aşa
se pare că se întîmplă cînd posibili
lăudători, adică abonatii, te-au pără-
şit, şi te părăsesc. Oricum, în ma-
terie de adevăr, membrii Comitetului
director au un exemplu de urmat. Nu
neagă „personajul” că ar fi făcut a-
faceri cu autoturisme, desigur, dosarul şi
dovezile pe care le include mărturis-
esc altceva? Poate îşi aduce aminte
de memoriul pe care l-a înaintat „celui
mai iubit” şi de depozitia din in-
stanţa. De altfel, dacă n-ar fi fost

„Arpagio, stal cuminte, alădientul
mamii!”

tie, care sînt acum la conducerea zia-
rului, mă rugau de fiecare dată să
accept să candidez pentru, că, altfel,
locul va fi ocupat de alţi membri ai
redacţiei „şi va fi vai de noi”. Unii
dintre acei „presupuşii” mai sînt în
redacţie şi se bucură de dărnicia Co-
mitetului director. În fine, poate-îşi
amintesc că, deşi îndeplineam atribu-
ţii de secretar general de redacţie,
eram pe un post mult mai puţin re-
munerat decît au „fost Băcanu” şi
Uncu, încă pe vremea cînd redactor,
sef era actualul director, onorific,
care, caz unic în presă, cînd s-a pus
problema promovării mele, a trans-
format un post mai mare — într-unul
mai mic... Dar, să revin. Am „fost
unul” dintre cei care au căzut în
plasă. Aveam, din cînd în cînd, dis-
cutii cu colegii, în care vorbeam, des-
chis despre greutăţile vieţii, despre
lipsurile din ţară. Uneori discutam şi
cu (pe atunci) Petrică. Într-o zi, pe
la ora prînzului, cînd de regulă apă-
rea în redacţie, ne-am întîlnit pe
culoare. Venisem dintr-o călătorie în
R.P.D. Coreeană şi făcusem escală
la Moscova, unde se simţea noul cu-
rent iniţiat de Gorbaciov. I-am po-
vestit, despre ce văzusem, despre ce
credeam în legătură cu situaţiile din
ţările prin care trecusem. I-am spus
că la Moscova am sesizat o oarecare
liberalizare, că oamenii discută des-
chis, că presa, a început să spună
unele lucruri pe nume. M-a întrebat
dacă eu cred că se va ajunge şi la noi
la aşa ceva. I-am răspuns: Nu se
poate să nu vină clipa. Este imposi-
bil ca schimbările din jur să nu aibă
vreo influenţă. Aşa nu se mai poate,
n-o să mai îndure poporul, mai ales
după ce se achită datoria externă. Şi
am completat: Am auzit că au apă-
rut prin unele zone ale Capitalei ma-
nifeste. Da, zice, prin cutile de scri-
sori din unele blocuri de pe Soseaua
Stefan cel Mare. Eu: Ce poate să
scrie în ele? Sînt curios să văd şi eu
unul. Cam asta a fost discuţia, în bi-
roul lui Băcanu. Eram doar noi doi.
Şi pereţii...

După arestarea grupului, cînd am
fost chemat la fostul Comitet p.c.r. al
Sectorului I, nu mi s-a lăsat nici un
răgaz. Mi s-a spus că Băcanu a de-
clarat că a venit la mine şi mi-a dez-
văluit taina; scotea, împreună cu
alţii, un ziar clandestin. Iar eu i-as
fi răspuns — ce credeţi? — că sînt de
acord să că vreau să văd un exem-
plar. Eu li spuseseam că aş dori să
văd un manifest, iar „acolo” el de-
clarase că am vrut să-mi arate zia-
rul pe care urma să-l editeze în
clandestinitate. Probabil, că aşă pre-
vedea scenariul! Cît am pătimit de
pe urma acestei metamorfozări a spu-
selor mele, ştim numai eu, familia,
cînd eram vizibil urmărit şi tresă-
ream noaptea la cel mai mic zgomot,
precum şi colegii de la fostă revistă
„Protecţia muncii”, unde fusesem

fiind semnată de unul din redactorii
sefi. Şi, bănuiesc, că, în virtutea de-
mocratismului din conducerea zia-
rului, a fost discutată în Comitetul di-
rector. Altfel, ce să cred? Că „Româ-
nia liberă” care semnează „dialogul”
nu ştie ce face unul din redactorii
sefi? Că altfel, ziarul „face” numai
ce vrea unul sau altul din redactorii
sefi? Sau, cînd nu lipseşte din ţară,
printră picături, ce vrea P.M.B., pro-
prietarul? Oricum, mi se pare bizară
acuzarea care mi s-a adus că am pro-
vocat daune morale ziarului. Oare a
cere o echilibrare a orientării poli-
tice a cotidianului, în calitate de so-
cietat, înseamnă că provoci daune
morale? Oare a spune într-o plenară
de redacţie ceea ce crezi despre mo-
dul în care trebuie condusă redacţia
înseamnă că ești expus pericolului de
a fi pus la colţ şi a ti se arăta uşa?
Din ceea ce s-a întîmplat în cazul
meu, răspunsul nu poate fi decît a-
firmativ. Atunci, cum rămîne cu ceea
ce se relevă în ultimul răspuns din
„dialog”, anume că nimeni nu define
monopolul adevărului? Probabil că,
concretizîndu-se o cunoscută expre-
sie, la reamînea la care au fost elab-
orate răspunsurile, persoanele „e-
fată n-au căzut sub incidenţa unei
asemenea devize prezentată cu emfază
de conducerea actuală a „României
libere”. Emfază în numele căreia, a-
ceastă conducere declară: „Nu s-au
 luat nici un fel de revanşe. Dimpo-
triva, toată lumea a fost invitată să
lucreze cît mai bine, pentru a putea
scotea noul ziar. S-a sugerat, totuşi,
într-o şedinţă ulterioară, ca cel (1)
care au lucrat pentru Securitate să-şi
găsească alte locuri de muncă. Ceea
ce unii din ei au făcut”. Nu se ex-
plică, însă, ce înseamnă, în concep-
ţia Comitetului director de la „RL”,
a lucra cît mai bine. Ca unul dintre
cei care am încercat să lucrez cît mai
bine, păstrînd un echilibru şi dorînd
chiar ca ziarul să promoveze o pro-
prietate, dar constructivă, am constatat
că a îndeplini un asemenea deziderat
în varianta cerută înseamnă a inter-
pretă în exclusivitate partitura ce ti
se impune. Dacă nu accepţi, ești li-
ber să pleci. Nu oricum, ci tu o ca-
racterizare: ai lucrat pentru securi-
tate. În rest, „nici un fel de revanşă”.
Ce mai, curat respect al adevărului!
Dar, pentru că veni vorba, în Comi-
tetul director, chiar nu se recunoaşte
nimeni în personajul de care amîn-
team puţin mai înainte? Adică, să
fi lucrat în...? Dacă da, soluţia a
sugerat-o singur şi n-ar fi rău să dea
un exemplu. Că, mai sînt şi alţii în-
tr-o situaţie asemănătoare, care, însă,
asteaptă pilda celui mai întreprînză-
tor, dintre pămînteni. Asadar, cînd
vor concretiza propoziţia din „dialog”,
„Ceea ce unii din ei au făcut?”

ION STOICA